EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 13.5.2015.
COM(2015) 259 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Spānijas 2015. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Spānijas 2015. gada stabilitātes programmu

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Spānijas 2015. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Spānijas 2015. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu[1] un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1176/2011 par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību[2], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu[3],

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas[4],

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju "Eiropa 2020", kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija. Šajā stratēģijā galvenā uzmanība ir pievērsta galvenajām jomām, kurās nepieciešama rīcība, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādnēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm. Kopā tās veido "integrētās

[1] OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.
[2] OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.
[3] COM(2015) 259.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

pamatnostādnes", kuras dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

(3) Padome 2014. gada 8. jūlijā pieņēma ieteikumu par Spānijas 2014. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par atjaunināto Spānijas stabilitātes programmu 2014. gadam. Saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 473/2013[5] Komisija 2014. gada 28. novembrī iesniedza savu atzinumu par Spānijas 2015. gada budžeta plāna projektu[6].

(4) Komisija 2014. gada 28. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu[7], iezīmējot 2015. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. Tajā pašā dienā Komisija, balstoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu[8], kurā tā noteica Spāniju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.

(5) Eiropadome 2014. gada 18. decembrī apstiprināja prioritātes, lai stimulētu ieguldījumus, paātrinātu strukturālās reformas un īstenotu atbildīgu, izaugsmi veicinošu fiskālo konsolidāciju.

(6) Komisija 2015. gada 26. februārī publicēja 2015. gada valsts ziņojumu par Spāniju[9]. Tajā novērtēti Spānijas panākumi 2014. gada 8. jūlijā pieņemto valstij adresēto ieteikumu īstenošanā. Valsts ziņojumā ietverti arī padziļinātā pārskata rezultāti atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantam. Komisijas veiktā analīze tai ļauj secināt, ka Spānijā pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama izšķiroša politikas rīcība un pārraudzība. Jo īpaši neraugoties uz dažiem uzlabojumiem tekošā konta līdzsvara atjaunošanas ziņā, joprojām, ņemot vērā īpaši augstu bezdarba līmeni, īpaša uzmanība ir jāpievērš riskiem, kas saistīti ar lielām privātā sektora un publiskā sektora parādsaistībām un ļoti negatīvo starptautisko neto investīciju pozīciju. Nepieciešamība rīkoties, lai samazinātu risku saistībā ar nelabvēlīgu ietekmi uz Spānijas ekonomiku un – ņemot vērā valsts lielumu – attiecīgi arī negatīvu netiešo ietekmi uz ekonomikas un monetāro savienību, ir īpaši svarīga.

(7) Spānija 2015. gada 30. aprīlī iesniedza savu 2015. gada valsts reformu programmu un savu 2015. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.

(8) Spānijai pašlaik piemēro Stabilitātes un izaugsmes pakta korektīvo daļu. 2015. gada stabilitātes programmā valdība plāno uzlabot nominālo budžeta deficītu līdz 4,2 % no IKP 2015. gadā un pakāpeniski līdz 2,8 % no IKP 2016. gadā. Valdība plāno 2019. gadā sasniegt vidējā termiņa mērķi, proti, panākt līdzsvarotu budžeta stāvokli strukturālā izteiksmē. Saskaņā ar stabilitātes programmu gaidāms, ka valdības parāda attiecība pret IKP sasniegs maksimumu 98,9 % apmērā 2015. gadā un pakāpeniski samazināsies līdz 93,2 % 2018. gadā. Šo budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs 2015. gadam ir ticams un pēc tam labvēlīgs. Pamatojoties uz Komisijas 2015. gada pavasara prognozi, budžeta deficīts 4,5 % un 3,5 % no IKP ir paredzēts attiecīgi 2015. un 2016. gadā. Tādēļ pastāv risks, ka nominālā budžeta deficīta mērķi 2015. un 2016. gadam netiks sasniegti. Turklāt ir

[5] OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.
[6] C(2014) 8804 *final*.
[7] COM(2014) 902.
[8] COM(2014) 904.
[9] C(2014) 8804 *final*.

paredzams, ka plānotie Spānijas fiskālie centieni laikposmā no 2013. līdz 2016. gadam būs zem ieteiktā līmeņa, un būs vajadzīgi turpmāki strukturāli pasākumi 2015. un 2016. gadā. Pamatojoties uz stabilitātes programmas novērtējumu un ņemot vērā Komisijas 2015. gada pavasara prognozi, Padome uzskata, ka pastāv risks, ka Spānija neizpildīs Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus. Spānija guva zināmus panākumus publiskā sektora komerciālo parādu novēršanā. 2014. gadā Spānija guva arī zināmus panākumus, lai noteiktu priekšlikumus racionalizēt veselības aprūpes, izglītības un sociālos izdevumus reģionālā līmenī, lai gan tie galu galā netika pieņemti. Tomēr parlaments pašlaik izskata tiesību akta projektu, lai ieviestu izdevumu noteikumu par farmaceitiskiem un veselības aprūpes izdevumiem.

(9) To preventīvo, koriģējošo un izpildes pasākumu īstenošana, kas ietverti Konstitutīvajā likumā par budžeta stabilitāti un finanšu ilgtspēju, notiek lēni. Izmaksu lietderība veselības aprūpes nozarē ir uzlabojusies, bet joprojām ir svarīgi saglabāt kontroli pār farmaceitisko izdevumu pieaugumu un, konkrētāk, uzraudzīt farmaceitiskos izdevumus slimnīcās. Deficīts elektroenerģijas sistēmā ir faktiski novērsts no 2014. gada un maksas autoceļu maksātnespējas problēma ir atrisināta, tādējādi samazinot izmaksas valstij. Tomēr Spānija nav ieviesusi sistēmu, lai veiktu neatkarīgus novērtējumus par lieliem nākotnes infrastruktūras projektiem.

(10) Zināmi panākumi gūti nodokļu jomā, ieviešot visaptverošu reformu nodokļu jomā, lai vienkāršotu nodokļu sistēmu un lai tā vairāk rosinātu izaugsmi un darbvietu izveidi. Nodokļu reformu pieņēma 2014. gada 20. novembrī, tā stāsies spēkā 2015. gada janvārī un attiecas uz iedzīvotāju un uzņēmumu ienākuma nodokļiem. Zināmi panākumi tika gūti arī attiecībā uz cīņu pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, bet nekādi panākumi nebija vērojami vides nodokļu jomā. Spānijas banku sektora, jo īpaši banku, kuras saņēmušas valsts atbalstu, pārstrukturēšana norit veiksmīgi. Tajā pašā laikā nesenie pasākumi, lai veicinātu piekļuvi ārpusbanku finansējumam, – vismaz zināmā mērā – uzlaboja finansējuma pieejamību uzņēmumiem, jo īpaši, ņemot vērā Spānijas uzņēmumu lielo atkarību no banku kredītiem. Šo reformu pilnīga īstenošana ir būtiska, lai veicinātu resursu pārdalīšanu un atbalstītu notiekošo korekciju. Ir jārisina arī neatrisinātās problēmas, kuras nav novērstas ar līdz šim veiktajām reformām. Zināmi panākumi ir gūti, lai novērstu atlikušos trūkumus uzņēmumu maksātnespējas lietu izskatīšanas sistēmā, un 2015. gada 27. februārī tika pieņemts Karaļa dekrēta likums par personu maksātnespēju. Tomēr joprojām ir jāuzlabo administratīvo un tiesu iestāžu spēja izskatīt maksātnespējas lietas.

(11) Augsts ilgtermiņa bezdarba līmenis un darba tirgus segmentācija turpina kavēt ražīguma pieaugumu un negatīvi ietekmē darba apstākļus Spānijā. Sociālie partneri apspriež visaptverošu starpprofesiju nolīgumu 2015.–2017. gadam. Šajā sakarībā un, ņemot vērā ļoti augsto bezdarba līmeni, dažās nozarēs un uzņēmumos algām īstermiņā, iespējams, jāpieaug lēnāk nekā ražīgumam, lai radītu darbvietas un sasniegtu papildu ieguvumus konkurētspējas jomā. Paredzams, ka tas var uzsvērt, cik svarīgi noteikt, izmantojot nozaru un uzņēmumu sarunas, principu, ka algām būtu jāmainās atbilstoši starpuzņēmumu ražīguma atšķirībām. Neraugoties uz regulatīvām reformām, pagaidu darbā strādājošu darbinieku īpatsvars atkal sāka pieaugt 2014. gadā, sasniedzot vairāk nekā 24 %, un jo īpaši ietekmē jauniešus un mazkvalificētus darbiniekus. Turklāt šķiet, ka ieviestie jauno veidu līgumi un stimuli, lai mudinātu darba devējus pieņemt darbā darbiniekus uz nenoteiktu laiku, vēl netiek pilnībā izmantoti. Spānijas iestādes paziņoja, ka līdz 2016. gada maijam tiks veikts novērtējums par subsīdijām, ko piedāvā darba devējiem par jaunu darbinieku pieņemšanu darbā. Valsts nodarbinātības dienesta un to aģentūru spējas, kam ir

uzticēti pakalpojumi, ir būtiskas, lai nodrošinātu aktīva darba tirgus un aktivizēšanas politikas efektivitāti un pienācīgu virzību, tostarp efektīvu pārkvalificēšanu, lai ļautu cilvēkiem pāriet uz nozarēm, kurās tiek radīts vairāk darbvietu. Spānija ir guvusi nelielus panākumus, paātrinot valsts nodarbinātības dienestu modernizāciju un novēršot reģionālās atšķirības.

(12) Jauniešu bezdarba līmenis Spānijā joprojām ir ļoti augsts (vairāk nekā 53 %), un priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas rādītājs ir viens no augstākajiem Eiropas Savienībā. Spānija īsteno jaunās izglītības shēmas, kas ieviestas ar Likumu Nr. 8/2013 par izglītības kvalitāti, kas paredzētas, lai uzlabotu pamatskolas un vidusskolas izglītības kvalitāti. Nelieli panākumi tika gūti, palielinot profesionālās izglītības un apmācības atbilstību darba tirgum, un ir aizkavējušies centieni uzlabot sadarbību starp augstākās izglītības iestādēm un darba devējiem. Plānots pagarināt duālās profesionālās apmācības shēmu 2015. gadā, bet joprojām pastāv ievērojamas atšķirības tās īstenošanā reģionos. Tika izveidota īpašā komiteja, lai izskatītu izglītības un apmācības programmu atbilstību darba tirgus vajadzībām.

(13) Spānija ir guvusi nelielus panākumus, uzlabojot sociālās aizsardzības sistēmas efektivitāti. Tā ir izstrādājusi jaunu aktivizācijas programmu ilgtermiņa bezdarbniekiem, kura apvieno ienākumu atbalstu un palīdzību darba meklējumos. Tomēr nepietiekama koordinācija starp nodarbinātības un sociālajiem dienestiem un dažādu minimālo ienākumu shēmu nesaderība ir samazinājušas sociālās palīdzības programmu efektivitāti. Attiecībā uz augstu nabadzības līmeni, jo īpaši nelielu ienākumu mājsaimniecībās ar bērniem, Spānija ir guvusi nelielus panākumus, lai uzlabotu ģimenes atbalsta shēmu un aprūpes pakalpojumu nodrošināšanu.

(14) Strukturālām reformām jānovērš šķēršļi, kas neļauj uzņēmumiem attīstīties, jāpalīdz MVU paplašināt to tirgu un veicināt inovācijas, jāpalielina eksporta jauda, jāveicina darbvietu radīšana un jāpalīdz uzņēmumiem efektīvāk konkurēt – tostarp iekšējā tirgū – un jāuzlabo vispārējais ražīgums. Spānija ir sākusi izskatīt iemeslus mazo un mikrouzņēmumu lielajam īpatsvaram tās ekonomikā. Izpētot iemeslus, kāpēc uzņēmumi saglabājās mazi, valdība varēs novērst regulatīvos šķēršļus uzņēmumu izaugsmei. Kaut arī ir gūti zināmi panākumi, īstenojot Likumu Nr. 20/2013 par tirgus vienotību, joprojām ir vērojama kavēšanās reģionālās valdības līmenī. Likums par vides atļauju regulējumu vēl nav īstenots visos reģionos. Nav gūti panākumi attiecībā uz profesionālo pakalpojumu un profesionālo apvienību reformas pieņemšanu. Strukturālās nepilnības pētniecības un inovācijas sistēmā turpina ierobežot Spānijas izaugsmes potenciālu. Tādēļ joprojām ir svarīgi apzināt jaunus finansēšanas avotus, nodrošināt resursu efektīvu un lietderīgu izmantošanu, izveidot jauno pētniecības aģentūru un sekmēt pasākumus, kas uzņēmējdarbības vidi padarītu labvēlīgāku inovācijām.

(15) Nelieli panākumi tika gūti attiecībā uz dzelzceļa tīklu, veicot pasākumus, lai nodrošinātu efektīvu konkurenci kravu un pasažieru dzelzceļa pakalpojumu jomā. 2014. gada 4. jūlijā Ministru padome pieņēma Karaļa dekrēta likumu Nr. 8/2014, ar ko izveido fondu, lai uzlabotu sauszemes piekļuvi jūras ostām.

(16) Spānija ir guvusi panākumus, īstenojot ieteikumus, ko sniegusi komiteja valsts pārvaldes reformai visos pārvaldes līmeņos. Tomēr reformas ietekme lielākas efektivitātes un fiskālo ietaupījumu izteiksmē līdz šim ir redzama galvenokārt valsts līmenī. Ir veikti svarīgi pasākumi, lai uzlabotu administratīvo lēmumu pārredzamību, bet nav gūti panākumi, lai stiprinātu uzraudzības sistēmas, jo īpaši publisko iepirkumu reģionālā un vietējā līmenī. Nav veikti pasākumi, lai stiprinātu

uzraudzības pilnvaras attiecībā uz publisko iepirkumu un pilsētvides plānošanu. Nelieli panākumi tika gūti attiecībā uz tiesu iestāžu reformu pieņemšanu, kuru mērķis ir uzlabot tiesu sistēmas efektivitāti: likumprojekti par tiesu varu un par civilprocesu, kas ietver dažas reformas, tika iesniegti parlamentam 2015. gada 27. februārī; likumprojekti par juridisko palīdzību un par brīvprātīgu jurisdikciju ir jāizskata parlamentā. Zināmi panākumi ir gūti, īstenojot reformas, kas ir pieņemtas, tostarp *Oficina Judicial* – reformu, ar ko ievieš tieslietu digitalizāciju un uzlabo reģionu elektronisku lietu pārvaldības sistēmu sadarbspēju. Ir jāturpina centieni šajā jomā.

(17) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi Spānijas ekonomikas politikas vispusīgu analīzi un publicējusi to 2015. gada valsts ziņojumā. Tā ir novērtējusi arī stabilitātes programmu un valsts reformu programmu un turpmāko rīcību saistībā ar ieteikumiem, kas adresēti Spānijai iepriekšējos gados. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Spānijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Eiropas Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valstu lēmumos ievērojot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti turpmāk 1.–4. ieteikumā.

(18) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi Spānijas stabilitātes programmu, un tās atzinums[10] ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.

(19) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti turpmāk 1.–4. ieteikumā.

(20) Turklāt Eiropas pusgada ietvaros Komisija ir veikusi ekonomikas politikas analīzi visai eurozonai. Pamatojoties uz šo analīzi, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus dalībvalstīm, kuru valūta ir euro. Spānijai būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

IESAKA Spānijai 2015. un 2016. gadā rīkoties šādi.

1. Nodrošināt pārmērīga budžeta deficīta noturīgu novēršanu līdz 2016. gadam, veicot nepieciešamos strukturālos pasākumus 2015. un 2016. gadā un izmantojot negaidītu peļņu, lai paātrinātu budžeta deficīta un parāda samazināšanu. Stiprināt reģionālo publisko finanšu pārredzamību un pārskatatbildību. Uzlabot izmaksu lietderību veselības aprūpes nozarē un racionalizēt slimnīcu farmaceitiskos izdevumus.

2. Pabeigt krājbanku nozares reformu, tostarp izmantojot likumdošanas pasākumus, un pabeigt valstij piederošo krājbanku pārstrukturēšanu un privatizāciju.

3. Veicināt algu un ražīguma saskaņošanu, apspriežoties ar sociālajiem partneriem un saskaņā ar valsts praksi, ņemot vērā prasmju un vietējā darba tirgus apstākļu atšķirības, kā arī ekonomisko rādītāju atšķirības reģionos, nozarēs un uzņēmumos. Veikt pasākumus, lai uzlabotu darba meklēšanas atbalsta un konsultāciju kvalitāti un efektivitāti, tostarp jauniešu bezdarba problēmas risināšanas ietvaros. Racionalizēt minimālo ienākumu un ģimenes atbalsta shēmas un veicināt reģionālo mobilitāti.

4. Novērst šķēršļus, kas neļauj uzņēmumiem attīstīties, tostarp no lieluma atkarīgus noteikumus; pieņemt plānoto reformu profesionālo pakalpojumu jomā; paātrināt Likuma par tirgus vienotību īstenošanu.

[10] Atbilstīgi Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktam.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs